

Státní služba

Únor 2019

V závěru uplynulého roku schválila vláda České republiky druhou úpravu systemizace služebních a pracovních míst podle § 17 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „systemizace“). Svým usnesením ze dne 17. prosince 2018 č. 872 završila proces schvalování dokumentu, kterým s účinností od 1. ledna 2019 stanoví zejména počty služebních a pracovních míst ve služebních úřadech a s nimi související objemy prostředků na platy.

Systemizace služebních a pracovních míst na rok 2019

Prvotní verze systemizace na rok 2019 byla schválena usnesením vlády ze dne 29. listopadu 2018 č. 783, následovalo usnesení o první úpravě systemizace ze dne 12. prosince 2018 č. 833 a již výše zmíněné usnesení o její druhé úpravě. Schválené dokumenty k systemizaci služebních a pracovních míst s účinností od 1. ledna 2019 jsou k dispozici na internetových stránkách Ministerstva vnitra v části věnované státní službě.

Vládou schválená systemizace s účinností od 1. ledna 2019 stanoví ve služebních úřadech celkem 77 840 systemizovaných míst. Tento počet představuje 70 208 míst služebních a 7 632 míst pracovních. Na celkovém počtu služebních míst se podílí 9 991 míst představených a na celkovém počtu pracovních míst se podílí 360 míst vedoucích zaměstnanců.

Celkový objem prostředků na platy byl systemizací na služebních místech stanoven ve výši 28 269 482 021 Kč a na pracovních místech ve výši 2 987 554 742 Kč.

V rámci systemizace stanovila vláda 3 851 služebních míst, na nichž je s ohledem na ochranu veřejného zájmu nezbytným požadavkem státní občanství České republiky. Nejvíce takových míst bylo schváleno na Ministerstvu zahraničních věcí (1 848), Ministerstvu vnitra (1 274) a Ministerstvu obrany (219). Současně vláda schválila 56 služebních míst se zákazem konkurence. Státním zaměstnancům, kteří tato místa zastávají, se stanoví zákaz se po skončení služebního poměru přímo nebo nepřímo podílet na podnikání nebo být jejich společníkem nebo členem v oboru,

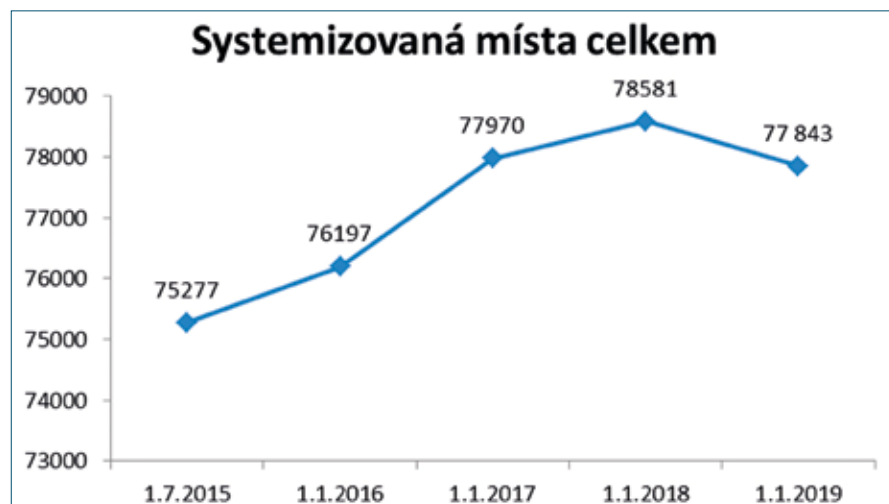
který je shodný s příslušným oborem služby, nebo být v pracovním nebo obdobném poměru k podnikateli v takovém oboru.

Systemizace služebních a pracovních míst podle zákona o státní službě se týká celkem 233 služebních úřadů. Z tohoto počtu je vedle Úřadu vlády České republiky 14 ministerstev a 174 jim podřízených služebních úřadů. Dále se jedná o 14 dalších ústředních správních úřadů, z nichž dvěma (*Český báňský úřad a Český úřad zeměměřický a katastrální*) je dalších 30 služebních úřadů podřízeno.

Porovnáme-li celkový počet systemizovaných míst ke dni 1. ledna 2019 se systemizací účinnou 31. prosince 2018, můžeme konstatovat, že došlo k poklesu o 805 míst. V případě meziročního srovnání, tj. se systemizací účinnou od 1. ledna 2018, představuje snížení 738 systemizovaných míst.

Vývoj počtu systemizovaných míst ve služebních úřadech v jednotlivých letech je patrný z přiloženého grafu. Počet systemizovaných míst dne 1. ledna 2019 se v grafu od systemizace schválené vládou liší o tři takzvaná doplňková místa, která byla zřízena služebním orgánem za účelem sladování rodinného a osobního života s výkonem služby po schválení systemizace vládou. ■

Mgr. Václav Frýdl, vedoucí oddělení systemizace a organizace státní služby sekce pro státní službu.

Kolektivní dohoda vyššího stupně 2019

Ke zlepšení podmínek výkonu služby, zejména zdravotních, sociálních nebo kulturních, předpokládá zákon o státní službě sjednávání kolektivních dohod. Kromě takzvaných resortních kolektivních dohod uzavíraných mezi služebními orgánem nebo více služebními orgány a odborovou organizací nebo více odborovými organizacemi působícími u služebnímu úřadu předpokládá zákon o státní službě rovněž sjednání kolektivní dohody vyššího stupně, a to mezi vládou České republiky a odborovou organizací nebo odborovými organizacemi.

První kolektivní dohoda vyššího stupně byla uzavřena 22. prosince 2015 s účinností od 1. ledna 2016. Kolektivní dohoda vyššího stupně byla uzavřena na dobu jednoho roku s automatickým dvojím prodloužením vždy o jeden rok, neoznámí-li jedna ze smluvních stran druhé smluvní straně, že platnost kolektivní dohody vyššího stupně nechce prodloužit. Vzhledem k tomu, že platnost kolektivní dohody vyššího stupně byla dvakrát prodloužena, pozbyla kolektivní dohoda vyššího stupně platnosti dnem 31. prosince 2018. S účinností od 1. ledna 2019 bylo proto třeba mezi vládou a odborovými svazy státních zaměstnanců sjednat novou kolektivní dohodu vyššího stupně.

Druhá kolektivní dohoda vyššího stupně byla uzavřena 12. prosince 2018 s účinností od 1. ledna 2019. I tato kolektivní dohoda vyššího stupně byla uzavřena na dobu jednoho roku s možností její platnost dvakrát o rok prodloužit.

Kolektivní dohoda vyššího stupně je závazná pro všechny služební úřady a nároky z ní vznikají všem státním zaměstnancům ve všech služebních úřadech. Všem státním zaměstnancům tak vzniká zejména nárok na placené indispoziční volno a nárok na odměny ke služebním a životním výročím. V souvislosti s institutem dovolené upravuje kolektivní dohoda vyššího stupně možnost vyhovět žádostem státních zaměstnanců o převedení části dovolené v kalendářním roce, ve kterém na dovolenou vzniklo právo, do dalšího kalendářního roku.

Oproti dosavadní kolektivní dohodě vyššího stupně došlo v nové kolektivní dohodě vyššího stupně, pokud jde o právě uvedené práva státních zaměstnanců, k několika změnám.

Důvodem pro poskytnutí indispozičního volna v maximálním rozsahu pěti dnů v průběhu kalendářního roku bude nově oznámení o osobních důvodech bez povinnosti předložení důvodu o důvodu nepřítomnosti, nikoliv žádost ze zdravotních důvodů. Nově se stanoví, že státním zaměstnancům, kteří mají stanovenou služební dobu nebo povolenou kratší služební dobu rozvrženou jinak než do pětidenního pracovního týdne, se poskytne v kalendářním roce tolik dnů indispozičního volna, na kolik dnů v týdnu je rozvržena jejich služební doba.

Do systému odměn k životním výročím se zavádí odměna k životnímu výročí státního zaměstnance při dovršení 40 let věku ve výši 5 000 korun a zvyšuje se odměna k životnímu výročí při dovršení 50 let věku z 5 000 Kč na 8 000 korun. V obou případech je podmínkou udělení odměny trvání služebního poměru státního zaměstnance nejméně pět let.

Pokud jde o možnost převést část dovolené z kalendářního roku, ve kterém na dovolenou vznikl nárok, do dalšího kalendářního roku, došlo – v zájmu zajištění souladu s požadavky evropského práva a související judikatury Soudního dvora Evropské unie – k omezení části dovolené, kterou lze na základě žádosti státního zaměstnance převést, ze dvou týdnů na jeden.

Další změny, ke kterým došlo v nové kolektivní dohodě vyššího stupně oproti dosavadní kolektivní dohodě vyššího stupně, jsou spíše dílčího charakteru.

Text kolektivní dohody vyššího stupně byl zveřejněn na internetových stránkách sekce pro státní službu a informace o jejím sjednání zveřejněna taktéž na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí.

Služební úřady mohou uzavírat i vlastní kolektivní dohody, které musejí akceptovat práva a povinnosti smluvních stran dle uzavřené kolektivní dohody vyššího stupně.

Nařízení vlády č. 1/2019 Sb., o oborech státní služby

Dnem 1. července 2019 nabude účinnosti nařízení vlády č. 1/2019 Sb., o oborech státní služby, které plně nahradí stávající nařízení vlády č. 106/2015 Sb., o oborech státní služby. Nová úprava reaguje na situaci, kdy byly v praxi identifikovány některé nedostatky stávajícího systému oborů služby, například určitá nevyváženost některých resortních oborů, ať už šlo o jejich věcný rozsah, nebo o počet služebních míst, na nichž byla vykonávána služba v těchto oborech, a příliš vysoký počet oborů služby, jichž bylo 79.

Kromě výše uvedeného cíle, tedy odstranění nedostatků stávající právní úpravy, bylo nařízením vlády č. 1/2019 Sb. připraveno i v souvislosti s novelou zákona o státní službě, jež nabude účinnosti v prvním čtvrtletí letošního roku. V novele zákona o státní službě je obsažena úprava, podle které pro služební místo mohou být služebním předpisem stanoveny nejvýše tři obory služby, a jde-li o služební místo představeného, nejvýše čtyři obory služby.

Nových oborů služby bude 63. Většina oborů služby je převzata z nařízení vlády č. 106/2015 Sb., v některých případech dochází ke sloučení stávajících oborů služby do nového oboru služby. Tyto případy jsou následující:

- obor služby č. 2 Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry (*gestor Ministerstvo financí*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 2 Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a č. 6 Loterie a jiné podobné hry,
- obor služby č. 9 Školství, mládež a tělovýchova (*gestor Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 10 Školství, výchova a vzdělávání a č. 11 Mládež, tělovýchova a sport,

- do oboru služby č. 11 Kultura, církev a náboženské společnosti (*gestor Ministerstvo kultury*) byly začleněny stávající obory služby č. 13 Umění, č. 14 Ochrana kulturního dědictví, státní památková péče a péče o sbírky muzejní povahy, č. 15 Kulturně výchovná činnost, správa ve věcech knihovnických a informačních služeb a č. 16 Církev a náboženské společnosti,
- obor služby č. 14 Sociální služby, sociální práce, sociálně-právní ochrana dětí a rodinná politika (*gestor Ministerstvo práce a sociálních věcí*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 20 Sociální služby a sociální práce a č. 21 Sociálněprávní ochrana dětí a rodinná politika,
- obor služby č. 26 Systém veřejné správy a všeobecná vnitřní správa (*gestor Ministerstvo vnitra*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 33 Systém veřejné správy a č. 34 Všeobecná vnitřní správa,
- obor služby č. 30 Hornictví, geologie, podzemní stavitelství, výbušniny a surovinová politika vzniká spojením stávajících oborů služby č. 38 Surovinová politika a č. 71 Hornictví, geologie, podzemní stavitelství a výbušniny; gestorem za nově vzniklý meziresortní obor služby bude Český báňský úřad,
- obor služby č. 33 Obchod, licence a mezinárodní ekonomické vztahy (*gestor Ministerstvo průmyslu a obchodu*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 41 Licence a jiná povolení v oblasti zahraničního obchodu a č. 44 Obchod a mezinárodní ekonomické vztahy,
- obor služby č. 41 Bydlení, územní plánování a stavební řád (*gestor Ministerstvo pro místní rozvoj*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 50 Bydlení, č. 51 Územní plánování a č. 52 Stavební řád,
- obor služby č. 42 Zemědělství a rostlinolékařská péče (*gestor Ministerstvo zemědělství*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 53 Zemědělství a č. 60 Rostlinolékařská péče,
- obor služby č. 43 Lesní hospodářství, myslivost, rybářství a včelařství (*gestor Ministerstvo zemědělství*) vzniká spojením stávajících oborů

služby č. 54 Lesní hospodářství, č. 55 Myslivost a č. 56 Rybářství a včelařství,

- obor služby č. 49 Obrana (*gestor Ministerstvo obrany*) vzniká spojením stávajících oborů služby č. 63 Zabezpečování obrany státu a správa vojenských újezdů a č. 65 Obranná standardizace, katalogizace a státní ověřování jakosti,
- obor služby č. 56 Ochrana průmyslového vlastnictví, autorských práv a práv souvisejících vzniká spojením stávajících oborů služby č. 17 Ochrana práv duševního vlastnictví a č. 72 Průmyslové vlastnictví; gestorem za nově vzniklý meziresortní obor služby bude Úřad průmyslového vlastnictví.

Pro případy, kdy dochází ke sloučení stávajících oborů služby do nového oboru služby, stanoví nařízení vlády č. 1/2019 Sb. fikci, že státní zaměstnanec, který přede dnem nabytí jeho účinnosti vykonával službu v některém ze stávajících oborů služby, bude po nabytí účinnosti vykonávat službu v oboru, jenž vznikl sloučením stávajících oborů služby.

Obdobně pak bude platit, že osoba, která úspěšně vykonala zvláštní část úřednické zkoušky v některém ze stávajících oborů služby, úspěšně vykonala zvláštní část úřednické zkoušky v oboru služby, jenž vznikl sloučením stávajících oborů služby.

Nařízení vlády č. 1/2019 Sb. tedy nepředpokládá vydání rozhodnutí o stanovení oborů služby na služebním místě, na kterém je státní zaměstnanec zařazen nebo jmenován, a nepředpokládá ani vydání osvědčení o úspěšném vykonání úřednické zkoušky v nových oborech služby státním zaměstnancům, kteří úspěšně vykonali úřednickou zkoušku ve stávajících oborech služby. Nový systém oborů služby bude promítnut do všech součástí informačního systému o státní službě, v němž bude i nadále obsaženo, v jakém (*aktuálně platném*) oboru služby vykonává státní zaměstnanec službu a v jakém (*aktuálně platném*) oboru služby vykonával státní zaměstnanec úspěšně zvláštní část úřednické zkoušky.

Díky širšímu věcnému rozsahu některých dnes poměrně úzce vymeze-

ných oborů služby by nařízením vlády č. 1/2019 Sb. mělo přispět k rozšíření možnosti uplatnění státních zaměstnanců ve státní službě, a to jednak k jejich větší mobilitě (*včetně převedení či zařazení na jiné vhodné služební místo ve stejném oboru služby*) a jednak k větším možnostem jejich kariérního růstu (*cestou účasti ve výběrových řízeních na služební místa představených*). Sloučením některých úzce vymezených oborů služby zároveň dále dojde ke snížení administrativy spojené s konáním úřednických zkoušek pro malý počet přihlášených státních zaměstnanců (*respektive dalších osob*).

V návaznosti na přijetí nařízení vlády č. 1/2019 Sb. byly zahájeny legislativní práce na novém nařízení vlády o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky a na nové vyhlášce o podrobnostech úřednické zkoušky.

Novela zákona o státní službě 2019

Parlament České republiky přijal návrh zákona, kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě. Tento zákon nabude účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Novela zákona o státní službě přináší změny zejména v oblasti zařazování/jmenování státních zaměstnanců/představených na služební místa/na služební místa představených bez výběrových řízení, změny v oblasti výběrových řízení na služební místa představených, změny v systému služebního hodnocení a změny v oblasti obsazování služebních míst osobami v pracovním poměru.

Obsahu novely zákona o státní službě, jakož i informacím o přípravě prováděcích právních předpisů a služebních předpisů a informacím o možných dopadech do praxe se věnují aktuálně pořádaná školení sekce pro státní službu pořádaná v rámci projektu Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy (<https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/nabidka-skoleni-a-seminaru-sekce-pro-statni-sluzbu.aspx>) a bude se mu věnovat také příští číslo newsletteru sekce pro státní službu. ■

Mgr. Zuzana Brücknerová, vedoucí oddělení koordinace státní služby sekce pro státní službu

Program profesionálních stáží pro národní experty

Evropské instituce nabízí mnoho příležitostí. Jednou z nich je také Program profesionálních stáží pro národní experty (zkráceně NEPT). Zajímá vás práce v zahraničí? Rádi byste získali profesní zkušenosti v institucích Evropské unie? Právě vám je tato stáž určena.

Co znamená NEPT

NEPT, s originálním názvem National Expert in Professional Training, je jedinečnou příležitostí pro zaměstnance státní i veřejné správy. Jedná se o krátkodobou stáž v rozsahu tří až pěti měsíců pod záštitou Evropské komise. A právě v generálních ředitelstvích a kabinetech Evropské komise stáže probíhají. Stačí si jen zvolit útvar, jehož předmět činnosti odpovídá vašemu pracovnímu/služebnímu zaměření. Program NEPT přináší řadu výhod nejen pro vás jako stážisty, ale také pro samotný vysílající úřad.

Jaké výhody NEPT přináší

Nové zkušenosti – stáž je skvělou příležitostí pro jejich získání v mnoha ohledech – jak po profesní, tak po osobní stránce. Prohloubíte své znalosti o vámi vykonávané agendě na evropské úrovni, o fungování Evropské unie a zároveň si vyzkoušíte práci a život v rozmanitém kulturním prostředí.

Zlepšení komunikačních dovedností – cizí jazyk, zejména angličtinu, budete používat při každodenní komunikaci v práci i mimo ni, díky čemuž můžete zlepšit své dovednosti.

Nové kontakty – během pobytu na stáži navážete nové vztahy profesního i přátelského charakteru, které si zajistíte uchováte i po návratu ze stáže.

Jaké jsou podmínky

Pro účast na stáži NEPT je nutné splnit několik podmínek uvedených níže, a především získat souhlas k vyslání od svého úřadu.

- Stáž je určena zaměstnancům státní/veřejné správy bez ohledu na typ pracovní smlouvy nebo služebního poměru.
- Uchazeč musí splňovat podmínku, že se žádné stáže v institucích EU nezúčastnil a ani v žádné instituci EU nepracoval.

- Uchazeč musí zůstat po celou dobu stáže zaměstnancem státní/veřejné správy vysílajícího úřadu.

- Aktivní komunikace v cizím jazyce (preferována je angličtina).

Česká republika má k dispozici celkem devět míst na rok. Každoročně vyhlašuje Ministerstvo vnitra dva běhy – jarní se začátkem stáže v březnu a podzimní začínající v říjnu. Právě druhý zmíněný termín bude v blízké době otevřen pro přihlašování. Veškeré bližší informace naleznete na stránkách sekce pro státní službu Ministerstva vnitra pod záložkou mezinárodní aktivity – vzdělávání. Případně se pro bližší informace neváhejte obrátit na kontaktní osobu – Šárku Vágnerovou (sarka.vagnerova@mvcz.cz).

**„Neváhejte a jedte, stojí to za to!“
(Dušan Hrstka)**

Jak hodnotí stáž ti, kteří ji absolvovali

Světлана Chovancová: Stáž v Evropské komisi pro mne byla neuvěřitelnou zkušeností nejen profesní, ale především osobní. Po celou dobu, do jisté míry krátkodobého setrvání v této instituci, jsem byla od prvního dne zapojena do aktivit nového pracovního týmu a chodu oddělení. Významným obohacujícím aspektem těchto pěti měsíců byla práce v mezinárodním kolektivu a spolupráce s mými novými kolegy, kteří se mnou sdíleli nejen odborné vědomosti a znalosti, ale i bohaté pracovní zkušenosti. Byl to jedinečný a inspirativní zážitek, ze kterého budu jistě čerpat i v budoucnu.

Blanka Hrubá: Stáž hodnotím pozitivně. Vybrali si mě do DG HOME, kam jsem chtěla, do týmu, který koordinuje téma bezpečnosti napříč Evropskou komisí. Mohu se tedy účastnit velmi zajímavých jednání a podílet se na přípravě dokumentů k aktuálním tématům. Zá-

roveň jsem získala velmi užitečný vhled do toho, jak Evropská komise skutečně funguje a jak vznikají některá důležitá rozhodnutí a dokumenty. V budoucnu mohu také využít kontakty, které jsem za dobu stáže získala. Případným zájemcům bych vzkázala, ať se nenechají odradit počáteční byrokracií, která na ně čeká, protože tato stáž je jedinečná příležitost k získání nejen pracovních, ale i životních zkušeností.

Dušan Hrstka: Pracuji na ministerstvu a zajímalo mne, jaké jsou způsoby práce v instituci, která se nezabývá úzkou problematikou v rámci jedné země, ale koordinuje činnosti všech členských zemí EU. S tím je také spojené určité rozšíření obzorů a získání nových znalostí a vědomostí, a to nejen z pohledu vlastní specializace, ale i v rámci souvisejících oblastí. Stáž hodnotím velice pozitivně. ... Měl jsem štěstí na vstřícné a milé kolegy, a to nejen z mého oddělení, ale i na ostatní, se kterými jsem se potkal, na oblast, kterou se mé tamější oddělení zabývalo, jelikož se věcně překrývala s mojí specializací. Velice pozitivně jsem kvitoval to, jak ke mně přistupovali ostatní kolegové po profesní stránce, že mi bylo umožněno podílet se nejen na činnosti oddělení, ale také zúčastnit se mnohých konferencí, seminářů, větších či menších jednání, díky čemuž jsem si velice rozšířil obzory. Velice cenné jsou také kontakty, které jsem získal nejen v Evropské komisi, ale i v dalších institucích, včetně Stálého zastoupení ČR při EU. Stručně lze říci, že stáž pro mne byla po všech stránkách velice přínosná.

Barbora Záleská: Stáž hodnotím jako přínosnou jak z hlediska nabytých odborných znalostí, tak z hlediska navázání kontaktů. Celé tři měsíce jsem se věnovala v zásadě jednomu velice aktuálnímu tématu (odpovědnost za škodu způsobenou novými technologiemi). Měla jsem možnost účastnit se jednání expertních komisí, odborných seminářů, setkání se zástupci různých zájmových skupin atd. Věřím, že tyto vědomosti brzy využiji i zde v Praze. ■

Ing. Šárka Vágnerová, oddělení mezinárodní spolupráce ve státní službě sekce pro státní službu